Theater Na de Dam
Atelier

IK ZAT OP DE FIETS NAAR HUIS

Thema's: Herdenken nu, Onderduiken, Verzet

Locatie: Nederland

Door: Auke Haaksma en Simon Brommer

Dit verhaal is van jongeren die in gesprek zijn gegaan met mensen die tijdens de Tweede Wereldoorlog leefden. Als ze op de fiets naar huis zitten, denken ze terug aan wat ze in deze gesprekken allemaal gehoord hebben.

PERSONAGES	VERTELLER 1 t/m 13

Dit verhaal kan worden vertelt door 13 vertellers (allemaal één verhaal), maar je kan het aantal vertellers aanpassen als je meer of minder spelers/leerlingen hebt.

SCENE

De verhalen overlappen aan het einde van elke claus, steeds meer, dus ze volgen elkaar steeds iets sneller op. Dit zorgt voor een opbouwende snelheid en intensiteit.

VERTELLER 1	Ik zat op de fiets naar huis en moest aan u denken, aan wat u mij vertelde. Uw verhaal werd voor de eerste keer gedeeld, een deel van uw leven dat tot nu toe onbekend was. Dat u als kind niks werd

verteld leek zich te herhalen, maar nu had u uw angst overwonnen.

VERTELLER 2 Ik zat op de fiets naar huis en moest aan u denken aan wat u mij vertelde over uw moeder die een joods meisje bij haar liet wonen om te zorgen dat ze veilig was waardoor ze haar eigen veiligheid in gevaar bracht.

VERTELLER 3 Ik zat op de fiets naar huis en ik moest denken aan wat u mij vertelde. Ik herinner me dat u zei dat uw oom was opgepakt omdat hij hoog in het verzet zat en heel veel goede dingen gedaan had.

VERTELLER 4 Ik zat op de fiets naar huis en moest aan u denken aan wat u mij vertelde, dat u uw huis uit werd gezet en dat er toen Duitsers in gingen wonen.

VERTELLER 5 Ik zat op de fiets en moest aan u denken aan wat u tegen mij zei, hoe ik me inbeeldde dat u en uw broertjes aan jullie moeder vroegen “Mama, wat zijn dat?” (toen bommen vielen) “Het zijn kastanjes.” Dat is wat uw moeder zei.

VERTELLER 6 Ik zat op de fiets naar huis, na ons gesprek, en moest aan u denken, aan wat u mij vertelde. Wat u zei over uw vader, die in twee jaar onderduiken de hele bijbel had
gelezen. Hoe hij werd opgepakt en zwaar werd gemarteld. Hoe hij soms terug moest kruipen naar zijn cel. Maar hij heeft niks verraden. Het zit in de familie, zei u. Het zwijgen.

VERTELLER 7 Ik zat op de fiets naar huis, na ons gesprek, en moest aan u denken, aan wat u mij vertelde. Dat u als kind op visite ging bij uw tante, maar de gordijnen zaten dicht.
Waarom zitten de gordijnen dicht? En waarom moet ik zo stil zijn?

VERTELLER 8 Ik zat op de fiets naar huis, na ons gesprek, en moest aan u denken, aan wat u mij vertelde. Over

dat Joodse meisje dat door het ziekenhuis werd verraden. Uw familie werd verteld dat ze overleden was. Na veel verdriet en tientallen jaren later, bleek ze
toch nog te leven! Ongelooflijk.

VERTELLER 9 Ik zat op de fiets naar huis, na ons gesprek, en moest aan u denken, aan wat u mij vertelde. Uw verhaal ging over dat van uw vader en uw oom. Uw oom, die in het verzet zat en het tegen niemand zei. Zelfs niet tegen zijn eigen familie. U zei toen: als je je geheim aan niemand vertelt, kan ook niemand je verraden. Dat deed toch ook wel iets met me; dat het in de oorlog zo gevaarlijk was dat je zelfs je eigen familie niet alles kon vertellen.

VERTELLER 10 Ik zat op de fiets naar huis, na ons gesprek, en moest aan u denken, aan wat u mij vertelde. Over uw boerderij en hoe de Duitsers op een dag de hooischuur in de fik
staken, zodat de onderduikers eruit zouden komen. Zodra ze naar buiten kwamen werden ze doodgeschoten. Wat mij het meest is bijgebleven is de manier waarop u dat tegen me vertelde: alsof het gewoon een alledaagse anekdote was.

VERTELLER 11 Ik zat op de fiets naar huis en ik moest aan u denken, aan wat u mij allemaal verteld had. Hoe uw vader een oorlogsheld was en hoe u – op de dag van de bevrijding –
suiker van de straat likte, samen met uw buurjongetje.

VERTELLER 12 Ik zat op de fiets naar huis en moest aan u denken, aan wat u mij vertelde. Hoe het altijd een feest was als uw vader weer even thuiskwam.

VERTELLER 13 Ik zat op de fiets naar huis en moest aan u denken aan wat u mij vertelde. Dat u allerlei brieven van uw oom vond, na zo lang zoeken in het dossier.

Deze scene komt uit de voorstelling *Doorspelen*, die gemaakt is door jongeren van Artiance Alkmaar, onder leiding van theatermakers Auke Haaksma en Simon Brommer. De teksten zijn geschreven door de jongeren zelf. De voorstelling speelde op 4 mei 2025 in De Grote Kerk van Schermerhorn.

© 2026 Atelier van Herinnering